

PM 2017: RI (Dnr 108-1387/2016)

Prognoser över kommunkoncernens skuldsättning

Skrivelse av Joakim Larsson m.fl. (alla M)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelse av Joakim Larsson m.fl. (alla M) om ”Prognoser över kommunkoncernens skuldsättning” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Joakim Larsson m.fl. (alla M) föreslår i en skrivelse att kommunstyrelsen beslutar att den för kommunstyrelsens ekonomiutskott redovisade skuldprognosen ska sträcka sig över en tioårig tidshorisont.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att kommande konjunkturärenden kan innehålla olika scenarier över skuldutfall baserade på tydligt beskrivna antaganden. En rimlig tidsperiod för dessa är fem år. Detta adresserar efterfrågan på underlag inför budgetarbetet och tydliggör de finansieringsval som finns och dess effekter på kommunkoncernens ekonomi.

Mina synpunkter

Som redovisas i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande är verkligheten annorlunda än vad som framställs i skrivelsen. Upplåningen är betydligt lägre än vad som alarmistiskt redovisas i skrivelsen. Det är en uttalad ambition för den nuvarande majoriteten att öka investeringar i bostadsbyggande, nya skolor och viktig samhällsinfrastruktur. Det är välkommet att dessa höjda ambitioner kunnat kombineras med en lägre upplåning än vad som prognosticerades år 2014.

Den redovisning som görs till ekonomiutskottet grundas, som stadsledningskontoret redovisar, på stadens investeringsplaner. Det är en rimligare bedömning än att göra prognoser baserat på 10-årsintervaller där stora delar av underlaget blir okänt eller rent av fiktivt.

Jag välkomnar däremot stadsledningskontorets förslag att fördjupa de underlag som ska redovisas till ekonomiutskottet.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse av Joakim Larsson m.fl. (alla M) om ”Prognoser över kommunkoncernens skuldsättning” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 22 december 2016

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Skrivelsen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Joakim Larsson (M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Prognosen över kommunkoncernens externa skuld, som den redovisas för kommunstyrelsens ekonomiutskott, ska sträcka sig över en tioårig tidshorisont, i enlighet med vad som anförts i skrivelsen samt nedan.
2. Därutöver anförts följande.

Stockholm står inför betydande investeringsbehov när staden växer. Det ställer krav på en ansvarsfull finansiering av dessa investeringar. Annars löper vi risken att bygga upp ett skuldberg för framtida generationer, vars räntekostnader kommer att urholka det ekonomiska utrymmet för stadens kärnverksamheter.

Vårt förslag om att redovisa den prognostiserade skuldbördan på tio års sikt föranleddes av Socialdemokraternas oförmåga att inse allvaret i den rekordartade skuldsättning som deras politik leder till. Finansborgarrådets svar bekräftar ånyo att probleminsikten är obefintlig.

Det är samtidigt uppenbart att vår kritik av den socialdemokratiska lånekarusellen biter. För något år sedan var Socialdemokraternas argumentation att det inte var något problem att kraftigt öka skuldbördan, eftersom räntan för närvarande är låg. Men de senaste månaderna har det argumentet istället bytts ut mot att ifrågasätta sanningen i vårt konstaterande att skuldbördan kommer öka kraftigt under mandatperioden. I retoriken har finansborgarrådet försökt göra gällande att skuldprognoser skulle sakna relevans.

Vi är av den motsatta uppfattningen. Prognoserna över stadens växande skuldbörda är i högsta grad relevanta och ger anledning till stor oro. När nu ett och ett halvt år av mandatperioden återstår gäller alltså den prognos som stadsledningskontoret har gjort ända sedan maktskiftet, nämligen att skuldbördan i slutet av 2018 kommer att uppgå till över 60 miljarder kronor, vilket är tre gånger högre än vid valet 2014. Socialdemokraternas försök att ignorera eller förneka detta har inte varit framgångsrika.

Vi välkomnar att stadsledningskontoret föreslår att konjunkturärendet framöver kompletteras med flera olika skuldprognoser baserade på olika alternativa scenarier. Det har i svaret på vår skrivelse inte redovisats något skäl till varför det ansågs motiverat att ta med en prognos på tio års sikt i konjunkturärendet 2015 men inte i konjunkturärendet 2016. Vi vidhåller således att det alltså är rimligt med en prognos på tio års sikt, i likhet med konjunkturärendet 2015. Finansborgarrådets ovilja att hörsamma detta kan vi inte tolka på

annat sätt än att hon är obekväm med vad en sådan prognos skulle säga om konsekvenserna av Socialdemokraternas ekonomiska politik.

Remissammanställning

Ärendet

Joakim Larsson (M) föreslår i en skrivelse att kommunstyrelsen beslutar att den för kommunstyrelsens ekonomiutskott redovisade skuldprognosen som inkluderas i konjunkturärendet ska sträcka sig över en tioårig tidshorisont.

Bakgrunden till förslaget är enligt Joakim Larsson den kraftigt ökande skuldsättningen för kommunkoncernen vilken beror på att en allt större del av den ökade investeringsnivån finansieras med lånade medel istället för försäljningar av befintliga tillgångar. I skrivelsen hävdas att effekterna av den valda politiken försämrar stadens och kommunkoncernens soliditet vilket kan komma att medföra en försämrad kreditvärdighet. I en miljö med framtida högre räntor kommer också, enligt skrivelsen, en större andel av budgetutrymmet att gå till räntekostnader istället för övrig kommunal verksamhet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 december 2016 har i huvudsak följande lydelse.

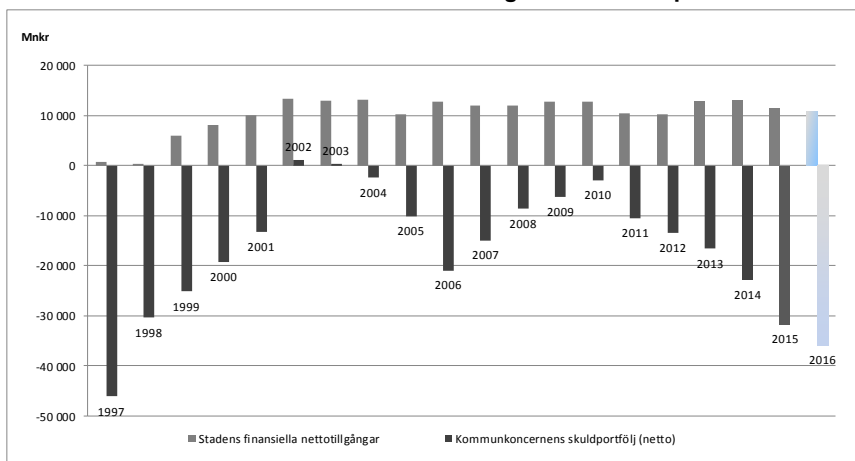
Stockholms stad står de kommande åren inför en fortsatt kraftig befolkningstillväxt. Nuvarande prognoser visar på att Stockholm redan år 2020 kommer uppgå till en miljon invånare. Med befolkningstillväxten följer utmaningar såsom kraftigt ökande investeringar inom flera av stadens kärnverksamheter samt inom bostadsbyggande och infrastruktur.

Under den senaste tvåårsperioden har kommunkoncernens totala investeringar uppgått till ca 31 mdkr. Kommunkoncernens externa skuld har under samma period ökat med ca 15 mdkr, till i dagsläget ca 36 mdkr. Således finansierades ungefär hälften av investeringarna med lån under den senaste tvåårsperioden.

Totala investeringsnivåer enligt budget uppgår för hela kommunkoncernen (staden och bolagssektorn) till ca 20-25 mdkr per år under perioden 2016-19.

Kommunkoncernens duration (genomsnittlig löptid på skulden) nämns också i skrivelsen. Kommunkoncernens externa skuld har under de senaste 20 åren varierat kraftigt mellan 0 till 50 mdkr, se bild nedan. Vid en stor variation i skuldstorlek är en kortare duration att föredra. Detta för att inte riskera att sitta med stora lån som kan vara kostsamma att ta sig ur om skulden skulle minska betydligt. Mål för durationen är 3 år och sätts av kommunstyrelsens ekonomiutskott.

Kommunkoncernens samt stadens nettoställning i slutet av respektive år

Not. Prognos per 2016-11-07

Nuvarande prognoser

Det årliga konjunkturärendet anger förutsättningar inför det kommande budgetarbetet. I konjunkturärendet redovisas också prognoser över kommunkoncernens skuldutveckling.

De prognoser som görs baserar sig inte strikt på budget utan på kontinuerlig information från nämnder och bolag på förväntade faktiska investerings- respektive försäljningsflöden. Därutöver inhämtas skatte- och löneprognoser samt övrig information från relevanta källor. Erfarenheten av denna prognosmodell är att den på kort sikt, upp till ett år, fungerar väl. Däremot är avvikelserna på längre sikt relativt stora. Erfarenheten är att de rapporterade enheterna oftast överskattar utflödena för investeringar och/eller underskattar försäljningar.

Förslag

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att tillhandahålla prognoser som sträcker sig över en längre planeringshorisont för att kunna planera såväl den ekonomiska politiken som ett framtida finansieringsbehov. Stadsledningskontoret föreslår därför att ytterligare prognoser kan inkluderas i kommande konjunkturärende som underlag till budgetarbetet.

Stadsledningskontoret förordar dock att detta görs genom att konjunkturärendet kompetteras med ett flertal olika skuldprognoser baserat på tydligt beskrivna antaganden om olika alternativa framtida scenarier.

En rimlig tidperiod är fem år med utgångspunkt från de femåriga investeringsplaner som tas fram till budgeten. Olika antaganden kan sedan göras om hur dessa ska finansieras för att se hur den externa skulden utvecklas i de olika scenarierna. Vidare kan antaganden göras för hur mycket försäljningar eller egenfinansiering som måste ske givet en önskan om en viss investeringsnivå för att exempelvis bibehålla en viss storlek på skulden. Också icke budgeterade händelser kan simuleras som kan få påverkan på lånebehovet. Sådana exempel kan vara olika utfall i Sverigeförhandlingen, framtida stora investeringsprojekt och olika framtida försäljningsscenarier. Det skulle ge ett bättre underlag att bedöma möjlig faktisk skuldutveckling och också ge möjlighet att agera utifrån.

Slutsats

Mot bakgrund av vad som anförts ovan anser stadsledningskontoret därmed att kommande konjunkturärenden kan innehålla olika scenarier över skuldfall baserade på tydligt beskrivna antaganden. En rimlig tidsperiod är fem år. Detta adresserar efterfrågan på underlag inför budgetarbetet och tydliggör de finansieringsval som finns och dess effekter på kommunkoncernens ekonomi.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar att anse skrivelsen av Joakim Larsson (M) om ”Prognoser över kommunkoncernens skuldutveckling” besvarad med hänvisning till vad som sagts i detta tjänsteutlåtande.